

Яковенко Роман Валерійович,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економічної теорії,
маркетингу та економічної кібернетики,
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНУ ЕКОНОМІЇ ЧАСУ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ СТУДЕНТАМ НЕЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Сучасний освітній процес вимагає подальшої індивідуалізації розробки освітніх програм, навчальних планів та робочих програм окремих навчальних дисциплін. „Основи економічної теорії” є одним з предметів, що є загальноновизнано корисним та необхідним для усіх напрямів підготовки [3, с. 28]. Саме він формує економічний світогляд майбутнього випускника та принципи економічної взаємодії із зовнішнім світом незалежно від майбутнього професійного спрямування.

Викладання економічної теорії у вищих навчальних закладах України набуває дедалі обмеженіших форм та обсягів на фоні збільшення обсягів викладання так званих фахових економічних дисциплін [4, с. 263]. Це можна прослідкувати, зокрема, за скороченням годин вивчення для спеціальності „Комп’ютерна інженерія”, для якої взагалі відсутні семінарські/практичні заняття [1, с. 10], а сам предмет отримав статус дисципліни „за вибором” [1, с. 3]. В умовах фактичного скорочення у 2017-2018 навчальному році тривалості першого навчального семестру до 11 реальних тижнів, гостро постає проблема оцінки якості та виставлення балів за навчання з цього курсу.

Йдеться про те, що протягом 11 тижнів студенти, що вивчають економіку нефахово, мають здати величезну кількість лабораторних робіт з обов’язкових предметів, ОДЗ, декілька курсових робіт, і примушувати їх у повному обсязі, за

таких умов, приділяти додатковий час на здачу тем з економічної теорії на консультаціях – нераціонально та просто неправильно. Відтак, на допомогу для вирішення цієї проблеми прийшла методологія економічної теорії.

Закон економії часу полягає у прагненні робітника якомога менше витратити часу на працю, не зменшуючи при цьому обсяги доходу [5, с. 37]. В нашому випадку йдеться про скорочення часу для заробляння балів без втрати стипендії, а в деяких випадках – і для збільшення її розміру. Йдеться, зокрема, про участь у безкоштовних наукових конференціях та про опублікування спільних тез шляхом дистанційної співпраці „студент – викладач (науковий керівник)”. Шляхом застосування e-mail студент отримує від викладача інформацію та організаційні питання щодо майбутніх конференцій, орієнтовну тематику досліджень, вичитує та рецензує проміжні результати досліджень.

Результатом цього є не уявне, а реальне заглиблення слухачем вузу у декілька економічних проблем, опрацювання певного обсягу літератури та інформаційних джерел, нестандартний погляд на проблему (оскільки студент не є економістом за фахом) та спроба її вирішити, тобто засвоєння дедуктивно-індуктивного апарату. До інших зисків цієї методики ми відносимо: економію часу як студента, так і викладача; отримання заліку та високих балів, відповідно до якості та глибини дослідження; зростання рейтингу студента, кафедри, спеціальності, на якій він навчається, факультету, університету; можливість отримання підвищених та іменних стипендій; набуття досвіду наукової роботи; усвідомлення практичної дії деяких економічних законів, зокрема закону економії часу.

Особливе значення це має для студентів вже зазначеної спеціальності „Комп’ютерна інженерія” в умовах формування в Україні зародків постіндустріальної економіки. Постіндустріальне або інформаційне суспільство характеризується всеохоплюючим поширенням інформації серед усіх верств населення, інформатизацією усіх суспільних процесів. В економіці ознакою такого суспільства є визначення інформації, знань та освіти головним фактором виробництва. Нагадаємо, що в індустріальну епоху таким фактором є капітал, а

в аграрну – земля [2, с. 5]. Дуже цікавим за таких умов є підготовка до друку синергетивних матеріалів, що стосуються взаємопроникнення проблем економіки та інформатизації, які можуть дати набагато вищий кумулятивний підхід, ніж однобічний підхід до розв'язання цієї проблеми.

Саме економічна теорія, максимально інституціалізована, тобто збагачена впливом іншим суспільних наук, в сучасних умовах дає відповідь на питання про місце і роль людини в системі не лише економічних, а й усіх суспільних відносин [4, с. 263]. Крім того, засвоєння принципів ринкової економіки в індустріальну добу (тобто на сучасному етапі розвитку України) дає можливість сформуванню потужний ресурс як зайнятості на традиційному ринку праці, так і самозайнятості випускників зазначеної спеціальності в сфері ІТ-технологій.

Беручи до уваги той факт, що одним з напрямів, за яким готують фахівців згадуваної спеціальності є кібернетична безпека, можна стверджувати, що вивчення економічної теорії сьогодні слід розглядати як фактор кібербезпеки України у дуже недалекому майбутньому.

Список використаної літератури

1. Яковенко Р. В. Робоча програма з навчальної дисципліни „Основи економічної теорії” для технічних спеціальностей [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко, Г. К. Волчкова. – Кропивницький : КНТУ, 2016. – 35 с. – Режим доступу : <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/6314>. – Назва з титул. екрану.
2. Яковенко Р. В. Роль теоретичного знання для сучасної української економіки та людського розвитку / Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2013. – Вип. 6. – С. 5–12.
3. Яковенко Р. В. Практичне значення викладання курсу „Основи економічної теорії” студентам технічних спеціальностей / Р. В. Яковенко // Викладання економічних дисциплін в умовах глобалізації та європейської інтеграції

України : збірник матеріалів Міжнародної науково-методичної конференції, 02 червня 2017 р., – Харків : ХНАДУ, 2017. – С. 28–29.

4. Яковенко Р. В. Використання сучасних економічних концепцій у процесі управління вищою освітою в Україні / Роман Яковенко // Зовнішня торгівля : економіка, фінанси, право. – К. : Український державний університет фінансів та зовнішньої торгівлі. – 2014. – № 1 (72). – С. 260–269.

5. Яковенко Р. В. Національна економіка : навч. посіб. / Роман Яковенко. – Кіровоград : „Пік”, 2009. – 548 с. : іл.